
Januar 2022

Kommunernes brug af virk- somhedspraktik

Resumé af en praksis-
undersøgelse

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-415-0

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	INDLEDNING	4
KAPITEL 2	OPFYLDELSE AF MATERIELLE BETINGELSER	6
KAPITEL 3	SÆRLIGE KRAV TIL VIRKSOMHEDSPRAKTIK	8
KAPITEL 4	FORVALTNINGSRETTLIGE REGLER	11

Indledning

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har bedt Ankestyrelsen om at lave en juridisk gennemgang af sager om bevilling af virksomhedspraktik.

Dette dokument er et resumé af undersøgelsens resultater. For yderligere indsigt i undersøgelsen og dens resultater henviser vi til den fulde rapport.

BAGGRUND OG FORMÅL

Undersøgelsen skal give STAR viden om kommunernes brug af virksomhedspraktik efter, at den nye lov om en aktiv beskæftigelsesindsats trådte i kraft 1. januar 2020 (LAB). Den nye lov indeholder en skærpelse af bestemmelserne for virksomhedspraktik, som bl.a. betyder, at det skal fremgå tydeligt af aftalen om virksomhedspraktik, hvilke formål der ønskes opnået.

Undersøgelsen skal besvare følgende spørgsmål:

1. Er kommunens afgørelse om virksomhedspraktik i de gennemgåede sager i overensstemmelse med reglerne på området – ville afgørelsen blive ændret af Ankestyrelsen, hvis det var en klagesag? Hvilke eksempler ser vi på henholdsvis korrekt og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne?
2. Overholder kommunen reglerne om særlige krav til virksomhedspraktik i forbindelse med afgørelsen om virksomhedspraktik i de gennemgåede sager? Hvilke eksempler ser vi på henholdsvis korrekt og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne? Vi vil ikke belyse, hvorvidt manglende overholdelse af disse krav har betydning for gyldigheden af afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik.

Undersøgelsen skal sammen med STARs egne kvantitative analyser af virksomhedspraktik og Ankestyrelsens kvalitativ af-dækning af kommunernes praksis og strategi for brug af virksomhedspraktik (2021) bidrage til STAR's arbejde med at understøtte kommunernes brug af de nye regler i fremtiden.

METODE OG DATAGRUNDLAG

Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af 95 sager fra 10 udvalgte kommuner, hvor kommunen i august

2020 har bevilget en virksomhedspraktik til en dagpen-
gemodtager, aktivitetsparat eller jobparat kontanthjælps-
modtager.

Undersøgelsen giver eksempler på henholdsvis korrekt
og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne med
henblik på at skabe læring i kommunerne.

Det er ikke muligt at generalisere resultaterne af under-
søgelsen til samtlige afgørelser i alle landets kommuner
eller samtlige afgørelser, som de deltagende kommuner
har truffet om virksomhedspraktik. Det skyldes antallet
sager, som bliver gennemgået. Det vil sige, at undersø-
gelsen ikke afdækker i hvilket omfang den praksis, som
ses i de gennemgåede sager, gør sig gældende generelt.

MATERIELLE BETINGELSER

Afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik skal opfylde betingelser om:

- At være den hurtigste vej til varig beskæftigelse og hel/delvis selvforsørgelse, LAB § 53.
- At have til formål at afklare eller udvikle borgerens kompetencer, LAB §§ 57 og 58.
- At have den rigtige varighed, LAB § 61.

Opfyldelse af materielle betingelser

Resultater og anbefalinger i dette kapitel handler om vores vurdering af afgørelser i de 95 gennemgåede sager. Herunder opfyldelsen af de materielle betingelser, som vurderingen bygger på.

I flere af de gennemgåede sager er afgørelsen om virksomhedspraktik samlet set i overensstemmelse med regler, men vi ser også enkelte sager, hvor afgørelsen ikke er det. Det gør sig gældende for alle tre LAB-målgrupper. Der er tale om, at de overordnede materielle betingelser i LAB §§ 53, 54, 57 og 58 ikke er overholdt, eller der mangler sagsoplysning i relation til betingelserne:

- Vi ser både sager om dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, hvor virksomhedspraktikken ikke gives ud fra borgerens forudsætninger og med henblik på hurtigst muligt varig beskæftigelse jf. LAB § 53. Det er i de tilfælde ikke dokumenteret, at den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på var ved brancheskifte eller påbegyndelse af en uddannelse.
- Vi ser enkelte eksempler på, at betingelserne om henholdsvis varighed og forlængelse, jf. LAB § 61, stk. 1 og 2, ikke er overholdt. Det handler om jobparate kontanthjælpsmodtagere, som ikke kan få forlænget deres praktik.
- Vi ser ingen eksempler på sager, hvor virksomhedspraktik er givet som et rådighedsafprøvende tilbud efter LAB § 54.
- I alle sagerne er virksomhedspraktikken givet med henblik på at afklare eller udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer efter LAB §§ 57 og 58.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- For at kunne vurdere, hvorvidt tilbud om virksomhedspraktik kan anses for at være den hurtigste måde for borgeren til at opnå en varig beskæftigelse på, skal der i sagen være oplysninger om borgerens erhvervserfaring, jobmål og forudsætninger for at varetage et arbejde, herunder borgerens kompetencer og ressourcer samt eventuelle skånehensyn.
- Ved etablering af virksomhedspraktik skal der tages udgangspunkt i borgerens kompetencer og erhvervserfaring sammenholdt med behovet for arbejdskraft inden for arbejdsområdet. Virksomhedspraktik inden for en anden branche bør kun etableres, hvis brancheskift eller eventuel uddannelse anses for at være den hurtigste måde for borgeren at opnå en varig beskæftigelse på. Oplysningsgrundlaget for en sådan vurdering skal fremgå af sagen.
- Kommunen skal ved afgivelse af tilbud om virksomhedspraktik til dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere sikre sig, at praktikken ikke varer længere end 4 uger. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere må bevilges virksomhedspraktik i op til 13 uger, med eventuel mulighed for forlængelse efter en konkret vurdering.
- Virksomhedspraktik må for dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere ikke bevilges i den virksomhed, hvor borgeren senest har været ansat, herunder med offentlig tilskud. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan efter en konkret vurdering tilbydes tilbud om virksomhedspraktik i samme virksomhed, hvor de senest har haft ansættelse, dog under den forudsætning, at praktikken er inden for en anden arbejdsfunktion, end den, som borgeren har haft i den seneste ansættelse. Forskellen på de to arbejdsfunktioner skal fremgå af den indgåede praktikaftale.

KAPITEL 3

**SÆRLIGE KRAV
TIL VIRKSOM-
HEDSPRAKTIK**

Der er flere krav i sager om virksomhedspraktik. Heriblandt krav om beskrivelse af formålet med praktikken og hvilke opgaver, der hører til praktikken. Derudover skal jobcentret udfylde Min Plan og følge op på praktikken.

Særlige krav til virksomhedspraktik

Resultater og anbefalinger i dette kapitel handler om, hvorvidt kommunen i de gennemgåede sager har overholdt følgende krav til virksomhedspraktik:

- Er det præcise formål med praktikken beskrevet i en aftale mellem borgeren, virksomheden og kommunen?
- Er det aftalt, hvilke opgaver borgeren skal varetage/træne i praktikken, og er de forankret i konkrete delmål?
- Er der lagt en plan for opfølgning på ovenstående, og inddrages en kontaktperson på virksomheden i opfølgningen?
- Følges der op på ovenstående ift. forlængelser?
- Er reglerne omkring rimelighedskrav, Min Plan og TR-underskrift overholdt?

Vi foretager i dette kapitel ikke en vurdering af, om kommunens manglende overholdelse af disse krav har betydning for gyldigheden af afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik.

Vi bemærker, at ansøgninger om virksomhedspraktik behandles i VITAS¹, som vi ikke har adgang til. Vi kan alene se de oplysninger, som kommunerne har sendt ind til os. Det betyder, at hvis kommunen ikke har sendt ansøgning og bevilling fra VITAS til os, kan vi eksempelvis ikke se i sagen, hvorvidt reglerne omkring rimelighedskrav og krav om, at der skal foreligge skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiver og tillidsrepræsentant samt krav om skriftlig tilkendegivelse ved forlængelse af praktik er overholdt.

Formålet med praktikken og opgaverne i praktikken skal beskrives, Min Plan skal udfyldes og jobcenteret skal følge op på praktikken. Her ser vi nogle eller enkelte eksempler på mangler:

- I alle 95 sager fremgår det præcise formål med praktikken af sagens oplysninger, og i hovedparten fremgår det også, hvilke opgaver borgeren skal varetage/træne i praktikken. I enkelte sager fremgår det, hvilke konkrete delmål opgaverne er forankret i.
- Der er enkelte eksempler på sager, hvor borgeren sideløbende med praktik har ordinære løntimer. Her fremgår det ikke, hvilken arbejdsfunktion løntimerne er inden for og hvilke arbejdsfunktioner, der er en del af praktikken.

¹ Et digitalt ansøgnings- og bevillingssystem

- En plan for opfølgning i praktikken fremgår i nogle af de gennemgåede sager, men der ses eksempler inden for alle tre målgrupper på, at denne plan ikke fremgår.
- Vi ser enkelte eksempler på, at det ikke fremgår, at der er udarbejdet Min Plan i forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik. Sagerne er fordelt på alle tre målgrupper.
- Blandt sagerne, hvor aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har fået forlænget den bevilgede virksomhedspraktik, er der eksempler på en skriftlig tilkendegivelse om, at spørgsmålet om etablering af praktikken i mere end 13 uger har været drøftet mellem arbejdsgiveren og en medarbejderrepræsentant.
- Vi ser, at det fremgår af sagens oplysninger i flere af de gennemgåede sager, at kommunen har undersøgt, om rimelighedskravet er opfyldt. Der er dog også eksempler på, at det ikke fremgår af sagens akter, hvorvidt rimelighedskravet er blevet undersøgt blandt sager vedrørende alle tre målgrupper.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- Når virksomhedspraktikken tilrettelægges således, at borgeren sideløbende med praktik har ordinær løntimer, skal kommunen sikre sig, at løntimerne er inden for en anden arbejdsfunktion, og at det fremgår af sagen.
 - Jobcenteret og arbejdsgiveren skal i samarbejde med borgeren aftale indholdet i tilbuddet om virksomhedspraktik, dvs. hvad borgeren skal lave i praktikken.
 - Jobcenteret følger op på virksomhedspraktikken, og inddrager arbejdsgiveren i nødvendigt omfang heri.
 - I forbindelse med bevilling af virksomhedspraktik skal jobcentret sikre, at Min Plan udarbejdes eller opdateres.
 - Inden bevilling af virksomhedspraktikken skal kommunen undersøge om rimelighedskravet er opfyldt, og sikre sig, at der er skriftlig tilkendegivelse fra arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentanten om, hvorvidt rimelighedskravet er opfyldt.
 - Ved forlængelse af praktikken, skal kommunen sikre, at der foreligger en skriftlig tilkendegivelse om, at spørgsmålet om etableringen har været drøftet mellem arbejdsgiveren og en repræsentant for de ansatte hos arbejdsgiveren.
-

KAPITEL 4

MIN PLAN

Min Plan skal beskrive den beskæftigelsesrettede indsats med henblik på at få personen i varigt job på det ordinære arbejdsmarked, LAB §§ 40 og 41.

Min Plan kan ikke bruges til at træffe afgørelser i eller til at vejlede borgeren med. Se lovbemærkninger til LAB, 2018/1 LSF 209.

Forvaltningsretlige regler

Resultater og anbefalinger i dette kapitel handler om vores vurdering af 95 gennemgåede sager ud fra udvalgte forvaltningsretlige regler, heriblandt:

- hvorvidt kommunen har givet en skriftlig afgørelse med klagevejledning
- om afgørelsen indeholder en fyldestgørende begrundelse.

Vi vurderer desuden, hvilken betydning disse forhold har for afgørelsens gyldighed.

Kommunen skal give en skriftlige afgørelse med klagevejledning og en fyldestgørende begrundelse. Vi ser sager, hvor dette mangler:

- Vi ser sager hvor afgørelsen om bevilling af virksomhedspraktik alene er meddelt i Min Plan.
- Der er givet klagevejledning i de sager, hvor bevilling af praktikken fremgår af en skriftlig afgørelse.
- Vi ser flere eksempler på sager, hvor borgeren selv har fundet praktik, og kommunen dermed imødekommer borgerens ansøgning fuldt ud. I de tilfælde er der ikke krav om, at afgørelsen skal være ledsaget af begrundelse og klagevejledning.
- Vi ser mange eksempler på sager, hvor der er en skriftlig afgørelse, og hvor begrundelsen ikke er fyldestgørende, idet kommunen enten ikke har henvist til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, eller at henvisning til reglerne er mangelfuld eller upræcis.

ANKESTYRELSEN ANBEFALER

- At kommunen meddeler skriftligt afgørelse om bevilling af virksomhedspraktik med en klagevejledning, for derved at sikre, at borgeren får en fyldestgørende begrundelse med klagevejledning.
- Kommunen skal i begrundelsen for afgørelsen henvise til præcis de retsregler, der ligger til grund for afgørelsen.